

Inicjatywa dotycząca łańcucha dostaw

Reguły zarządzania i działania

Przyjęte w dniu 2 lutego 2018 r. przez grupę zarządzającą

.....

Spis treści

Rozdział 1 – Wprowadzenie	4
Rozdział 2 – Cel i zakres	5
2.1 Przegląd	5
2.2 Zakres geograficzny.....	5
2.3 Zakres pod względem produktu	5
Rozdział 3 – Organy inicjatywy dotyczącej łańcucha dostaw	6
3.1 Organizacje będące sygnatariuszami	6
3.2 Przewodniczący	6
3.3 Grupa zarządzająca	7
3.3.1 Skład	7
3.3.2 Rola, obowiązki i zasady działania	8
3.3.3 Posiedzenia grupy zarządzającej	9
3.4 Sekretariat.....	11
3.5 Platformy krajowe	11
Rozdział 4 – Ramy operacyjne	11
4.1 Rejestracja i wdrożenie zasad przez przedsiębiorstwa uczestniczące	12
4.2 Sposób postępowania w przypadku sporów i znajdowanie rozwiązań w przypadku domniemych naruszeń zasad	13
4.2.1 Spory indywidualne.....	13
4.2.2 Spory zbiorcze	14
4.3 Sposób postępowania w przypadku sporów i znajdowanie rozwiązań w przypadku domniemych naruszeń zobowiązań przyjętych w ramach procesu.....	16
4.4 Opracowanie wytycznych i zaleceń leżących w interesie ogólnym	17
4.5 Weryfikacja zgodności, ocena postępów i rozwój inicjatywy dotyczącej łańcucha dostaw ...	18
4.5.1 Ankieta roczna	18
4.5.2 Sprawozdanie roczne	19
4.6 Uprozczone procedury dla MŚP	19
4.7 Komunikacja i podnoszenie świadomości	19
Rozdział 5 – Powiązania z istniejącymi zasadami i przepisami krajowymi, innymi dobrowolnymi programami oraz skutki transgraniczne	20
5.1 Powiązania z zasadami i przepisami krajowymi.....	20
5.2 Powiązania z innymi dobrowolnymi programami i wzajemne uznawanie	20
5.3 Aspekty transgraniczne	21
Rozdział 6 – Powiązania z instytucjami Unii Europejskiej	21
Rozdział 7 – Finansowanie i budżet	22
Rozdział 8 – Zmiany zasad dobrej praktyki oraz reguł zarządzania i działania w ramach inicjatywy dotyczącej łańcucha dostaw; likwidacja inicjatywy dotyczącej łańcucha dostaw	22

Rozdział 1 – Wprowadzenie

1. Inicjatywa dotycząca łańcucha dostaw została utworzona w dniu 1 kwietnia 2013 r. przez następujące stowarzyszenia europejskie reprezentujące: przemysł żywności i napojów (FoodDrinkEurope), producentów towarów markowych (AIM), sektor detaliczny (EuroCommerce, ERRT, Independent Retail Europe, Euro Coop), małe i średnie przedsiębiorstwa (UEAPME) oraz przedsiębiorców zajmujących się handlem rolnym (CELCAA).
2. Inicjatywa jest dobrowolnym programem opracowanym w kontekście Forum Wysokiego Szczebla do spraw Poprawy Funkcjonowania Łańcucha Dostaw Żywności, któremu przewodniczy Komisja Europejska. Jej celem jest promowanie dobrych praktyk w łańcuchu dostaw żywności, które to praktyki stanowią podstawę uczciwych relacji handlowych. Inicjatywę oparto na wspólnie uzgodnionych zasadach dobrej praktyki, które przedsiębiorstwa zobowiązały się włączyć do swojej codziennej działalności; jest to zbiór zobowiązań przyjętych w ramach procesu, których celem jest wspieranie wdrażania tych zasad, wariantów rozstrzygnięcia sporów oraz promocji dialogu między zainteresowanymi stronami zarówno na szczeblu UE, jak i na szczeblu krajowym.
3. Inicjatywa dotycząca łańcucha dostaw stanowi uzupełnienie zasad oraz przepisów unijnych i krajowych, a także innych dobrowolnych programów. Opracowano ją na podstawie czterech kryteriów tworzenia dobrowolnego mechanizmu, które w 2013 r. ustalił komisarz Barnier. Te kryteria to: skuteczność, opłacalność, skuteczna kontrola i przejrzystość. Służą również jako podstawa oceny funkcjonowania inicjatywy.
4. Niniejsze reguły zarządzania i działania stanowią ramy zarządzania inicjatywą dotyczącą łańcucha dostaw.

Rozdział 2 – Cel i zakres

2.1 Przegląd

5. Celem inicjatywy dotyczącej łańcucha dostaw jest promowanie dobrych praktyk w stosunkach między przedsiębiorstwami w łańcuchu dostaw żywności przez zapewnienie mechanizmu wdrażania i egzekwowania zasad dobrej praktyki w stosunkach wertykalnych w łańcuchu dostaw żywności, zwanego dalej „zasadami dobrej praktyki”¹.
6. Inicjatywa dotycząca łańcucha dostaw opiera się na systemie rejestracji, za pomocą którego podmioty gospodarcze, w tym MŚP², dobrowolnie zobowiązują się do wdrażania zasad dobrej praktyki jako podstawy swoich relacji handlowych i przyjmowania różnych wariantów rozstrzygnięcia sporów. Celem inicjatywy jest wspieranie dialogu między odnośnymi sektorami.

2.2 Zakres geograficzny

7. Niniejsze ramy obejmują wszystkie państwa członkowskie UE. [Przedsiębiorstwa działające w państwach stowarzyszonych z UE mogą dołączyć dobrowolnie].
8. Oczekuje się, że zarejestrowane przedsiębiorstwa wdrożą przedmiotowe zasady w całym swoim organizacjach niezależnie od pochodzenia geograficznego ich partnera handlowego, pod warunkiem że zobowiązania umowne będą wykonywane na terenie UE.
9. Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) z siedzibą poza UE mogą korzystać z wariantów rozstrzygnięcia sporów ujętych w ramach inicjatywy dotyczącej łańcucha dostaw w stosunkach ze swoimi partnerami handlowymi, którzy się zarejestrowali, o ile zobowiązania umowne będą wykonywane na terenie UE.

2.3 Zakres pod względem produktu

10. Niniejsze reguły odnoszą się do żywności (świeżej i przetworzonej) i napojów. Przedsiębiorstwa, które są częścią łańcucha żywności i napojów, zachęca się jednak do stosowania zasad w całym swoich organizacjach niezależnie od charakteru produktu, jeżeli istnieją podobne warunki (np.

¹ „Stosunki wertykalne w łańcuchu dostaw żywności – zasady dobrej praktyki”, przyjęte w dniu 29 listopada 2011 r. z ewentualnymi późniejszymi zmianami.

² Definicja MŚP w UE: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=QJ:L:2003:124:0036:0041:EN:PDF>

podobna struktura łańcucha; podobne grupy produktów lub podobna polityka w zakresie zamówień).

11. Reguły te nie mają zastosowania do świadczenia usług, które wnoszą wkład w łańcuch żywności, ale mają w nim jednak charakter jedynie instrumentalny (np. logistyka, pakowanie).

Rozdział 3 – Organy inicjatywy dotyczącej łańcucha dostaw

3.1 Organizacje będące sygnatariuszami

12. Organizacje będące sygnatariuszami to organizacje europejskie, które podpisały inicjatywę dotyczącą łańcucha dostaw, a mianowicie: AIM, CELCAA, ERRT, EuroCommerce, Euro Coop, FoodDrinkEurope, Independent Retail Europe i UEAPME. W miarę potrzeb wykaz ten może zostać zmieniony.
13. Organizacja będąca sygnatariuszem może zrezygnować z uczestnictwa w inicjatywie w dowolnym momencie z zachowaniem 12-miesięcznego okresu wypowiedzenia, jednocześnie wypełniając swoje zobowiązania w odniesieniu do roku budżetowego, w którym okres wypowiedzenia się kończy.
14. Organizacje będące sygnatariuszami biorą udział w finansowaniu inicjatywy dotyczącej łańcucha dostaw, jak określono w rozdziale 9.
15. Organizacje będące sygnatariuszami wyznaczają członków grupy zarządzającej, o której mowa w sekcji 3.2.1.
16. Organizacje będące sygnatariuszami zatwierdzają wszelkie przeglądy zasad dobrej praktyki oraz reguł zarządzania i działania w ramach inicjatywy dotyczącej łańcucha dostaw, o których mowa w rozdziale 8.

3.2 Przewodniczący

17. Grupa zarządzająca wyznacza niezależnego przewodniczącego (zwanego dalej „przewodniczącym”).

18. Przewodniczący:

- **przewodniczy posiedzeniom grupy zarządzającej** i dba o przestrzeganie zasad i procedur; prowadzi ciągły dialog z grupą zarządzającą i składa jej sprawozdania ze swojej działalności;
- **przyjmuje poufne skargi zbiorcze i rozpatruje je zgodnie z procedurą określoną w sekcji 4.2.2 (pkt 61–66);**
- **za zgodą grupy zarządzającej wydaje wytyczne i zalecenia leżące w interesie ogólnym, które promują dobre praktyki.** W wyjątkowych przypadkach przewodniczący może wydać wytyczne lub zalecenia z własnej inicjatywy po należyтым uwzględnieniu wszystkich opinii. W trakcie tego procesu przewodniczący współpracuje z członkami grupy zarządzającej i w razie konieczności może skorzystać z usług ekspertów rekomendowanych przez platformy krajowe;
- **reprezentuje i promuje inicjatywę dotyczącą łańcucha dostaw na zewnątrz.**

19. W swoich działaniach przewodniczący jest niezależny od ewentualnych interesów poszczególnych sektorów, państw lub przedsiębiorstw. Przewodniczący musi przestrzegać zasad odpowiedzialności zbiorowej i zasady zachowania poufności oraz obowiązujących przepisów prawa, które mają zastosowanie do członków grupy zarządzającej, jak określono w sekcji 3.2.2. Przewodniczący podpisze umowę poufności.

20. W stosownych przypadkach przewodniczący może delegować obowiązek reprezentacji inicjatywy dotyczącej łańcucha dostaw na dowolnego członka grupy zarządzającej, np. w celu wzięcia udziału w konferencji lub spotkaniu z zainteresowanymi stronami.

21. Przewodniczącego powołuje się na dwuletnią kadencję z możliwością dwukrotnego przedłużenia.

22. Osobie pełniącej urząd przewodniczącego przysługuje wynagrodzenie.

3.3 Grupa zarządzająca

3.3.1 Skład

23. Skład grupy zarządzającej odzwierciedla poszczególne interesy w łańcuchu dostaw żywności. Liczba przedstawicieli każdej grupy interesu będzie odzwierciedlać jej różnorodność. Maksymalna liczba przedstawicieli danej grupy interesu jest następująca:

- rolnicy i spółdzielnie rolnicze: 5³;
- przemysł żywności i napojów oraz producenci marek: 5;

³ Miejsca te będą zarezerwowane dla stowarzyszeń reprezentujących rolników i spółdzielnie rolnicze, jeżeli i gdy dołączą one do niniejszych ram.

- sektor detaliczny: 5;
 - przedsiębiorcy zajmujący się handlem rolnym: 1;
 - grupa horyzontalna reprezentująca MŚP: 1.
24. Organizacje będące sygnatariuszami wyznaczają członków grupy zarządzającej, którzy powinni być odpowiednio upoważnieni do występowania w imieniu swoich sektorów; w skład grupy zarządzającej nie mogą wchodzić przedstawiciele przedsiębiorstw.
25. Obserwator jest osobą, którą grupa zarządzająca upoważnia w poszczególnych przypadkach do uczestnictwa w posiedzeniu bez uprawnień do podejmowania decyzji.

3.3.2 Rola, obowiązki i zasady działania

26. Grupa zarządzająca funkcjonuje w oparciu o zasadę odpowiedzialności zbiorowej, zasadę zachowania poufności i zasadę przestrzegania mających zastosowanie przepisów prawa. W stosownych przypadkach zasady te mają również zastosowanie do obserwatorów. Członkowie grupy zarządzającej muszą mieć odpowiednie kompetencje, aby przestrzegać tych reguł, w tym w zakresie poszanowania zasady ochrony konkurencji. Członkowie muszą podpisać umowę poufności.
27. Członkowie grupy zarządzającej muszą sprawować swoje obowiązki w dobrej wierze. Ich podstawową rolą jest nie obrona interesów poszczególnych grup, lecz zapewnienie skuteczności działania inicjatywy dotyczącej łańcucha dostaw. Członkowie grupy zarządzającej i obserwatorzy muszą prowadzić komunikację na zewnątrz w taki sposób, aby propagować zasady i inicjatywę dotyczącą łańcucha dostaw.
28. Zakres odpowiedzialności zbiorowej członków grupy zarządzającej obejmuje:
- zapewnienie zgodności z regułami zarządzania i działania w ramach inicjatywy dotyczącej łańcucha dostaw oraz zapewnienie wypełniania obowiązków określonych w tych regułach;
 - zapewnienie ciągłego przestrzegania najbardziej rygorystycznych norm zarządzania;
 - prowadzenie regularnego dialogu z przewodniczącym na temat jego działalności, w szczególności w zakresie reprezentowania inicjatywy przez przewodniczącego na zewnątrz i składania przez niego sprawozdań z działalności;
 - nadzór nad zarządzaniem inicjatywą dotyczącą łańcucha dostaw, w tym ewidencją zarejestrowanych przedsiębiorstw, ankietą roczną, sprawozdaniem rocznym, finansowaniem, komunikacją i promocją, stosunkami z platformami krajowymi oraz

wzajemnym uznawaniem programów krajowych;

- jednogłośnie powoływanie i odwoływanie przewodniczącego; w szczególności grupa zarządzająca musi wskazać odpowiednich kandydatów na stanowisko przewodniczącego;
- współpraca z przewodniczącym w zakresie opracowywania wytycznych i zaleceń leżących w interesie ogólnym, które promują dobre praktyki;
- ocena przeglądów zasad dobrej praktyki oraz reguł zarządzania i działania, a także zwracanie się do organizacji będących sygnatariuszami o przeprowadzenie takich przeglądów;
- składanie wniosków do organizacji będących sygnatariuszami w sprawie likwidacji inicjatywy dotyczącej łańcucha dostaw.

3.3.3 Posiedzenia grupy zarządzającej

29. **Posiedzenia** grupy zarządzającej będą odbywać się co najmniej cztery razy do roku w Brukseli. Posiedzenie grupy zarządzającej może zostać zwołane przez przewodniczącego lub na pisemny wniosek co najmniej dwóch członków grupy zarządzającej.
30. **Zawiadomienie** o posiedzeniu grupy zarządzającej zostanie doręczone na piśmie (drogą elektroniczną) przez sekretariat z co najmniej czterotygodniowym wyprzedzeniem. Nieotrzymanie zawiadomienia nie skutkuje nieważnością posiedzenia ani podjętych na nim decyzji.
31. Członkom grupy zarządzającej mogą **towarzyszyć** – po wcześniejszym zawiadomieniu – inni pracownicy ich organizacji będących sygnatariuszami. Pracownik taki ma status obserwatora. W stosownych przypadkach grupa zarządzająca może zaprosić do uczestnictwa obserwatorów lub inne strony.
32. Sekretariat roześle **porządek obrad i dokumenty** do celów posiedzeń grupy zarządzającej z wyprzedzeniem pięciu dni roboczych; w wyjątkowych okolicznościach okres ten można skrócić. Nieotrzymanie dokumentów nie skutkuje nieważnością posiedzenia ani podjętych na nim decyzji. Za zgodą przewodniczącego dokumenty można wyjątkowo przekazać w trakcie posiedzenia grupy zarządzającej.
33. **Kworum** na posiedzeniach grupy zarządzającej wynosi 75% liczby członków grupy zarządzającej, przy czym w grupie tej musi się znaleźć co najmniej jeden przedstawiciel segmentu dostaw i jeden przedstawiciel segmentu dystrybucji. Uznaje się, że członkowie grupy zarządzającej,

którzy uczestniczą w posiedzeniu zdalnie, są obecni na posiedzeniu grupy zarządzającej.

34. Nie dopuszcza się **zastępstw** za członków grupy zarządzającej. W drodze wyjątku, jeżeli członek grupy zarządzającej nie może uczestniczyć w posiedzeniu ze względu na konflikt interesów, można wyznaczyć zastępcę, który musi przestrzegać niniejszych reguł.
35. Wszystkie obecności i nieobecności członków grupy na całym posiedzeniu grupy zarządzającej lub na jego części zostaną odnotowane w protokole posiedzenia.
36. Członek grupy zarządzającej może udzielić **pełnomocnictwa** innemu członkowi grupy zarządzającej, aby reprezentował on jego poglądy na posiedzeniu. O takich pełnomocnictwach należy zawiadomić przewodniczącego i sekretariat co najmniej dzień wcześniej; pełnomocnictwa są zapisywane w protokole posiedzenia.
37. Decyzje będą podejmowane na zasadzie konsensusu. Rejestruje się wszystkie decyzje, w tym wstrzymanie się od głosu. W stosownych przypadkach grupa zarządzająca może zatwierdzać decyzje w czasie między posiedzeniami w drodze procedury pisemnej.
38. Sporządzając wytyczne lub interpretując zasady bądź powiązane przykłady, członkowie grupy zarządzającej mogą zwrócić się o dokonanie przeglądu przez niezależnego doradcę prawnego. Niezależny radca prawny może zostać zaproszony do udziału w posiedzeniu, jeżeli wymaga tego porządek obrad, ale może być obecny jedynie podczas omawiania właściwych punktów porządku obrad.
39. Jeżeli którykolwiek z członków grupy zarządzającej lub którykolwiek z uczestników posiedzenia znajduje się w sytuacji **konfliktu interesów**, musi on powiadomić o tym przewodniczącego. Przewodniczący wyłączy z właściwej części posiedzenia każdą osobę, która znajduje się w sytuacji konfliktu interesów. Jeżeli przewodniczący jest w sytuacji konfliktu interesów, musi poinformować o tym grupę zarządzającą i zostaje wyłączony z danego punktu porządku obrad.
40. Jeżeli którykolwiek z członków grupy zarządzającej nie spełnia ról i obowiązków grupy zarządzającej, przewodniczący może – w zależności od wagi naruszenia – wystosować ostrzeżenie dla tego członka grupy zarządzającej lub zaproponować wysłanie pisma do jego organizacji będącej sygnatariuszem. Przewodniczący może zalecić zastąpienie danego członka grupy zarządzającej.
41. Sekretariat sporządzi projekt porządku obrad i projekt **protokołu** posiedzenia grupy zarządzającej. Zostaną one wysłane do przewodniczącego celem zatwierdzenia, a następnie

rozesłane do członków grupy zarządzającej i przedstawione do zatwierdzenia na kolejnym posiedzeniu.

42. Jeżeli zostanie to uznane za konieczne, grupa zarządzająca może **delegować** zadania na podgrupy *ad hoc* (lub podobne grupy). Posiedzenia podgrup nie wymagają obecności przewodniczącego.

3.4 Sekretariat

43. Sekretariat oznacza osobę/osoby, które zapewniają wsparcie administracyjne przewodniczącemu i grupie zarządzającej. Sekretariat musi przestrzegać tych samych zasad odpowiedzialności, poufności i przestrzegania mających zastosowanie przepisów prawa co przewodniczący i członkowie grupy zarządzającej.

44. Sekretariat podpisze umowę poufności.

3.5 Platformy krajowe

45. Platforma krajowa jest strukturą tworzoną na szczeblu krajowym w celu wdrożenia zasad i inicjatywy dotyczącej łańcucha dostaw na szczeblu krajowym. Sygnatariusze uznają, że spory zasadniczo najlepiej jest rozstrzygać na szczeblu krajowym.
46. Grupa zarządzająca uznaje platformy krajowe w procesie wzajemnego uznawania, o którym mowa w rozdziale 5.

Rozdział 4 – Ramy operacyjne

47. Inicjatywa dotycząca łańcucha dostaw funkcjonuje w oparciu o następujące elementy:
- rejestrację, wdrożenie zasad i przestrzeganie zobowiązań przyjętych w ramach procesu przez przedsiębiorstwa uczestniczące;
 - sposób postępowania w przypadku sporów i znajdowanie rozwiązań w przypadku domniemych naruszeń zasad;
 - sposób postępowania w przypadku sporów i znajdowanie rozwiązań w przypadku domniemych naruszeń zobowiązań przyjętych w ramach procesu;

- opracowanie wytycznych i zaleceń leżących w interesie ogólnym;
- weryfikację zgodności, ocenę postępów i rozwój inicjatywy dotyczącej łańcucha dostaw;
- uproszczenie procedur dla MŚP;
- komunikację i podnoszenie świadomości.

4.1 Rejestracja i wdrożenie zasad przez przedsiębiorstwa uczestniczące

48. Przedsiębiorstwa rejestrują się na stronie internetowej inicjatywy dotyczącej łańcucha dostaw.
49. Przed zarejestrowaniem się przedsiębiorstwa muszą przeprowadzić **samoocenę**, dokonując odpowiednio przeglądu swoich wewnętrznych procedur, aby zapewnić zgodność z zasadami (w tym w zakresie szkoleń, zdolności do udziału w wariantach rozstrzygania sporów, komunikacji, ustanowienia osoby odpowiedzialnej za kontakty ds. wewnętrznego rozstrzygania sporów). W momencie rejestracji przedsiębiorstwa potwierdzają, że ukończyły tę procedurę samooceny i że podjęły środki konieczne do zapewnienia zgodności z zasadami i procedurami wdrożenia i egzekwowania, w tym potwierdzenia zgody na udział we wszystkich wariantach rozstrzygania sporów zgodnie z zasadami przewidzianymi w niniejszych ramach.
50. **Rejestracji** (i rezygnacji) musi dokonać **członek kadry zarządzającej** lub grupa członków kadry zarządzającej uprawnionych do zobowiązania całego przedsiębiorstwa w UE, w tym wszystkich jednostek zależnych w UE, zgodnie ze strukturą korporacyjną każdego przedsiębiorstwa (tj. pod rejestracją będzie musiał złożyć podpis więcej niż jeden członek kadry zarządzającej, jeżeli żaden pojedynczy członek kadry zarządzającej nie posiada takich uprawnień lub gdy wymagana jest rejestracja krajowych jednostek zależnych przedsiębiorstwa). Każde zarejestrowane przedsiębiorstwo wyznacza także **osobę odpowiedzialną za kontakty ds. procesu** w odniesieniu do wszelkich działań następczych, takich jak monitorowanie itd. Imiona i nazwiska oraz tytuły dokonujących rejestracji członków kadry zarządzającej i osób odpowiedzialnych za kontakty ds. rozstrzygania sporów publikuje się na stronie internetowej.
51. Przedsiębiorstwa uczestniczące **ustanawiają lub dostosowują szkolenia** w celu zapewnienia zgodności z zasadami dobrej praktyki. Ze względu na mniejsze zasoby mikroprzedsiębiorstwa i małe przedsiębiorstwa nie muszą prowadzić szkoleń, a średnie przedsiębiorstwa mogą skorzystać z prostszych możliwości szkolenia.
52. Przed rejestracją przedsiębiorstwa przygotowują się do **procedury rozstrzygania sporów** określonej poniżej i **wyznaczają punkt kontaktowy ds. rozstrzygania sporów**. Wyznaczony punkt kontaktowy ds. rozstrzygania sporów musi być niezależny od negocjacji handlowych i jest

odpowiedzialny za kwestie związane z rozstrzygnięciem sporów. Punkt kontaktowy ds. rozstrzygnięcia sporów może być inny niż wspomniana wyżej osoba odpowiedzialna za kontakty ds. procesu.

53. Od zarejestrowanych przedsiębiorstw wymaga się **informowania partnerów handlowych** o swoim uczestnictwie w ramach. Przedsiębiorstwa mogą swobodnie wybrać sposób wykonania tego obowiązku (np. przez wzmiankę o tym fakcie w umowie, za pomocą pisemnego zawiadomienia w pomieszczeniach, w których prowadzi się negocjacje). Zarejestrowane przedsiębiorstwa zachęca się do publicznego udostępniania informacji na temat udziału i wdrożenia zasad (np. na stronach internetowych przedsiębiorstwa, w publikacjach).

4.2 Sposób postępowania w przypadku sporów i znajdowanie rozwiązań w przypadku domniemanых naruszeń zasad

54. Poniższe zasady mają zastosowanie w przypadku wystąpienia sporu dotyczącego domniemanego naruszenia zasad dobrej praktyki.

4.2.1 Spory indywidualne

55. Przedsiębiorstwa mogą skorzystać z następujących wariantów przy rozstrzygnięciu sporów:
- a) **ścieżka handlowa**: skarżący może zdecydować się na przedstawienie sprawy na wyższym szczeblu handlowej hierarchii przedsiębiorstwa, które ma naruszać zasady;
 - b) **warianty wynikające z umowy**: skarżący może zdecydować się na użycie wszelkich mechanizmów rozstrzygnięcia sporów przewidzianych w umowie;
 - c) **wewnętrzne rozstrzygnięcie sporów**: skarżący może zwrócić się do organu ds. wewnętrznego rozstrzygnięcia sporów przedsiębiorstwa, które ma naruszać zasady. Zarejestrowane przedsiębiorstwa – z wyjątkiem małych przedsiębiorstw – muszą ustanowić procedurę wewnętrznego rozstrzygnięcia sporów. Procedura wewnętrznego rozstrzygnięcia sporów musi być niezależna⁴ od negocjacji handlowych oraz bezstronna i szybka. Powinna zostać opracowana w taki sposób, aby zagwarantować, że skarżący nie zostanie poddany jakimkolwiek odwetowi handlowemu;
 - d) **mediacja lub arbitraż**: strony mogą zdecydować, że zwrócą się do niezależnej osoby trzeciej, aby rozstrzygnęła ich spór w sposób niewiążący (mediacja) albo przez wydanie wiążącego orzeczenia (arbitraż). Warianty te wymagają zgody obu stron. Podział kosztów w

⁴ Przy rejestracji przedsiębiorstwo może przedstawić uzasadnienie, że nie jest w stanie zapewnić takiej niezależności ze względu na swój niewielki rozmiar;

przypadku tego wariantu określa się na podstawie mających zastosowanie przepisów. Postępowanie arbitrażowe powinno zapewniać skuteczne gwarancje obrony. Ciężar dowodu spoczywa na skarżącym;

e) **metody sądowe:** skarżący może zdecydować się na wykorzystanie zwykłych metod sądowych zgodnie z zasadami i przepisami krajowymi.

56. Stosowanie odwetu handlowego wobec jakiegokolwiek przedsiębiorstwa wykorzystującego powyższe mechanizmy stanowi poważne naruszenie zasad dobrej praktyki.
57. O ile nie jest to sprzeczne z przepisami prawa krajowego, wybór mechanizmu rozstrzygnięcia sporów leży po stronie skarżącego przedsiębiorstwa. Przedsiębiorstwo to może wybrać wariant, który uzna za najbardziej odpowiedni dla swoich potrzeb, o ile wybrany wariant jest proporcjonalny, uwzględniając opłacalność i skuteczność w odniesieniu do charakteru sporu. Oznacza to, że od przedsiębiorstw oczekuje się, iż w pierwszej kolejności wybiorą warianty, które są mniej kontrydiktoryjne i kosztowne.
58. Rejestrując się, przedsiębiorstwa zgadzają się na rozstrzygnięcie sporów związanych ze stosowaniem zasad za pomocą dowolnego z wymienionych wariantów. W związku z tym przed rejestracją przedsiębiorstwa muszą upewnić się, że są gotowe do uczestniczenia w każdym z wariantów. Oczekuje się, że – z wyjątkiem sporów rozstrzyganych w drodze mediacji, arbitrażu i tradycyjnych metod sądowych – przeważająca większość sporów rozpatrywanych za pomocą wspomnianych wariantów może zostać rozstrzygnięta w ciągu czterech miesięcy.
59. Środki zaradcze, sankcje lub kary, w tym rekompensata finansowa za wszelkie faktyczne i udowodnione szkody, za brak zgodności z zasadami dobrej praktyki, w tym odwet handlowy, są ustalane w ramach zastosowanych wariantów rozstrzygnięcia sporów. Są one wykonalne zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami prawa.
60. Platformy krajowe, o których mowa w sekcji 3.4, zachęca się do wspierania przedsiębiorstw przy wyznaczaniu odpowiednich mediatorów i arbitrów.

4.2.2 Spory zbiorcze

61. Grupa przedsiębiorstw lub stowarzyszenie działające w ich imieniu może wnieść skargę zbiorczą do przewodniczącego. W takim przypadku grupa lub stowarzyszenie:
 - zgromadzi stosowne informacje w sposób zgodny z prawem, aby potwierdzić, że skarga jest uzasadniona i opiera się na solidnych przesłankach; oraz

- zagwarantuje anonimowość wszystkich zainteresowanych stron, jak również poufność procesu i wszelkich informacji szczególnie chronionych przez cały czas trwania postępowania.
62. Od grup przedsiębiorstw lub stowarzyszeń działających w ich imieniu biorących udział w procesie sporządzania i wnoszenia skargi zbiorczej oczekuje się przestrzegania wszystkich mających zastosowanie przepisów, uwzględniając w szczególności zasady dotyczące wymiany informacji szczególnie chronionych i koordynowania zachowań na rynku.
63. Przewodniczący gwarantuje anonimowość wszystkich zainteresowanych stron, jak również poufność procesu i wszelkich informacji szczególnie chronionych przez cały czas trwania postępowania. Oceniając dopuszczalność skargi, przewodniczący, działając zgodnie z prawem:
- ocenia, czy skarga ma wpływ transgraniczny lub czy w danym przypadku istnieje możliwość skierowania sporu do rozpoznania przez platformę krajową;
 - weryfikuje, czy skarga jest uzasadniona i czy opiera się na solidnych przesłankach.
64. Jeżeli na szczeblu krajowym nie ustanowiono żadnej platformy krajowej ani żadnego podobnego odpowiedniego mechanizmu, przewodniczący w pierwszej kolejności oceni, czy w danym przypadku istnieją odpowiednie środki pozwalające na rozpoznanie sprawy na szczeblu krajowym.
- Jeżeli rozpoznanie sprawy na szczeblu krajowym w rozsądnym terminie jest niemożliwe, przewodniczący oceni dopuszczalność skargi.
65. Jeżeli skarga zostanie uznana za dopuszczalną, przewodniczący wysłucha zaangażowanych stron oraz, jeśli będzie to uzasadnione, zobowiąże stronę, która miała się dopuścić naruszenia, do przestrzegania zasad lub złożenia wyjaśnień. W razie konieczności i w porozumieniu z zainteresowanymi stronami przewodniczący może skierować je do zewnętrznego mediatora lub arbitra.
66. Jeżeli sprawa leży w interesie ogólnym, przewodniczący współpracuje z grupą zarządzającą w celu wydania wytycznych i zaleceń leżących w interesie ogólnym, które promują dobre praktyki. Treść wytycznych udostępnia się wszystkim zarejestrowanym przedsiębiorstwom przez zamieszczenie ich na publicznie dostępnej stronie internetowej oraz uwzględnienie w sprawozdaniu rocznym.

4.3 Sposób postępowania w przypadku sporów i znajdowanie rozwiązań w przypadku domniemanych naruszeń zobowiązań przyjętych w ramach procesu

67. Zarejestrowane przedsiębiorstwo musi przestrzegać zbioru zobowiązań, tzw. „zobowiązań przyjętych w ramach procesu”, tj.:

- przestrzegać zasad dobrej praktyki;
- przeprowadzić samoocenę;
- ustanowić lub dostosować proces szkolenia pracowników szczebla kierowniczego i innych odpowiednich pracowników w celu zapewnienia zgodności z zasadami dobrej praktyki;
- być przygotowane do udziału w poszczególnych wariantach rozstrzygnięcia sporów przewidzianych w inicjatywie dotyczącej łańcucha dostaw;
- powiadomić swoich partnerów handlowych o rejestracji;
- wyznaczyć osoby odpowiedzialne za kontakty w odniesieniu do wewnętrznego rozstrzygnięcia sporów oraz kwestii związanych z procesem rejestracji; mogą to być te same lub różne osoby;
- nie podejmować działań odwetowych;
- w przypadku wniesienia skargi zbiorczej – zastosować się do wniosku przewodniczącego o przestrzeganie zasad lub złożenie wyjaśnień;
- stosować się do treści wszelkich decyzji podejmowanych przez przewodniczącego w sprawie skargi i podejmować działania następcze w związku z taką decyzją.

68. Jeżeli przedsiębiorstwo natrafi na nieprawidłowość (np. osoba odpowiedzialna za kontakty w odniesieniu do wewnętrznego rozstrzygnięcia sporów, której imię i nazwisko podano na stronie internetowej, opuściła przedsiębiorstwo i nie została zastąpiona), może podjąć następujące działania:

- a) zgłosić przedmiotową kwestię przedsiębiorstwu, którego dotyczy naruszenie;
- b) bezpośrednio poinformować przewodniczącego inicjatywy dotyczącej łańcucha dostaw, który zagwarantuje anonimowość przedsiębiorstw i poufność informacji.

69. Po otrzymaniu skargi lub informacji o domniemanym naruszeniu zobowiązania przyjętego w ramach procesu, przewodniczący oceni domniemane naruszenie w proporcjonalny i stopniowy sposób:

- a) w przypadku **mniej istotnych naruszeń** przewodniczący zwróci się do przedsiębiorstwa o naprawę sytuacji. W takim przypadku nie przewiduje się podania nazwy przedsiębiorstwa do wiadomości publicznej;
- b) w przypadku **poważnych naruszeń**:

- **zawieszenie:** w przypadku potwierdzenia naruszenia przewodniczący zwróci się do przedsiębiorstwa o naprawę sytuacji. Jeżeli po upływie 30 dni kalendarzowych nie zostaną podjęte żadne działania, przewodniczący może wystosować pismo z ostrzeżeniem. Jeżeli po upływie kolejnych 30 dni kalendarzowych przedsiębiorstwo nadal będzie naruszało swoje zobowiązania przyjęte w ramach procesu, może zostać tymczasowo zawieszono do momentu, w którym naprawi naruszenie. Wspomniane zawieszenie oznacza, że przedsiębiorstwo nie może czerpać korzyści wynikających z udziału w inicjatywie dotyczącej łańcucha dostaw, ale pozostaje związane wynikającymi z niej zobowiązaniami. Informacje na temat zawieszenia zostaną zamieszczone na stronie internetowej;
 - **wykluczenie:** w przypadku uporczywych, umyślnych i niewyjaśnionych naruszeń i po uprzednim przeprowadzeniu opisanej powyżej stopniowej procedury przewodniczący może, jako środek ostateczny, podjąć decyzję o wykluczeniu przedsiębiorstwa z inicjatywy dotyczącej łańcucha dostaw. Decyzja taka zostanie opublikowana na stronie internetowej oraz zamieszczona w sprawozdaniu rocznym. Okres wykluczenia wynosi co najmniej sześć miesięcy i trwa do momentu, w którym przewodniczący uzyska dostateczną gwarancję, że nieprawidłowości zostaną trwale wyeliminowane. Aby przystąpić do inicjatywy dotyczącej łańcucha dostaw, wykluczona strona będzie musiała ponownie złożyć stosowny wniosek. Grupa zarządzająca może wyrazić zgodę na przeanalizowanie swojej decyzji, jeżeli pojawią się nowe dowody lub argumenty.
70. Przewodniczący dąży do zapewnienia możliwie jak najszybszego skorygowania nieprawidłowego zachowania. Dba o to, by wszelkie nakładane sankcje były proporcjonalne do charakteru naruszenia oraz skuteczne. Zainteresowane strony będą zawsze miały możliwość złożenia wyjaśnień.

4.4 Opracowanie wytycznych i zaleceń leżących w interesie ogólnym

71. Przewodniczący lub członkowie grupy zarządzającej mogą w każdym momencie – również po zakończeniu analizowania skargi zbiorczej – zgłosić kwestie problematyczne związane ze stosowaniem lub interpretacją zasad. Zgłoszenie takie musi się opierać na konkretnych i możliwych do wykazania dowodach uzasadniających potrzebę opracowania wytycznych lub zaleceń leżących w interesie ogólnym.
72. Przewodniczący ocenia, czy w danym przypadku opracowanie takich wytycznych jest konieczne, oraz – aby zapewnić uzyskanie dla nich pełnego poparcia zainteresowanych sektorów – omawia

ich treść z członkami grupy zarządzającej i stara się uzyskać ich aprobatę. Nazwy przedsiębiorstw biorących udział w tym procesie pozostają objęte klauzulą poufności; ponadto, przedsiębiorstwa te pozostają anonimowe przez cały okres trwania procesu.

73. Naruszenie zobowiązań do zachowania poufności uznaje się za naruszenie zobowiązań przyjętych w ramach procesu, dlatego też na przedsiębiorstwo, które dopuściło się takiego naruszenia, można nałożyć sankcje zgodnie z procedurą przewidzianą w sekcji 4.3.
74. Wszelkie wytyczne lub zalecenia leżące w interesie ogólnym są publikowane na stronie internetowej i podawane do wiadomości wszystkich zainteresowanych. Oczekuje się, że przedsiębiorstwa będą kierowały się ich treścią przy stosowaniu zasad. Wspomniane wytyczne lub zalecenia będą mieć wpływ jedynie w przyszłości bez jakiegokolwiek mocy wstecznej i nie będą mieć żadnego wpływu na trwające spory.

4.5 Weryfikacja zgodności, ocena postępów i rozwój inicjatywy dotyczącej łańcucha dostaw

75. Grupa zarządzająca jest odpowiedzialna za monitorowanie funkcjonowania i rozwoju inicjatywy dotyczącej łańcucha dostaw. Wspomniane monitorowanie polega na przeprowadzaniu niezależnej ankiety rocznej wśród zarejestrowanych przedsiębiorstw, której wyniki publikuje się w sprawozdaniu rocznym.

4.5.1 Ankieta roczna

76. Wszystkie zarejestrowane przedsiębiorstwa, z wyjątkiem mikroprzedsiębiorstw i małych przedsiębiorstw⁵, muszą wziąć udział w ankiecie rocznej. Każde przedsiębiorstwo, którego rejestracja obejmuje więcej niż jedno państwo, dopilnuje, aby wszystkie krajowe jednostki zależne objęte jego rejestracją wypełniły ankietę na szczeblu krajowym w każdym państwie członkowskim UE, w którym przedsiębiorstwo jest obecne.
77. Ankieta stanowi podstawę oceny zgodności z zasadami i zobowiązaniem przyjętym w ramach procesu. Dostarcza ona informacji na temat następujących elementów:
 - państwa, rozmiaru przedsiębiorstwa i części łańcucha dostaw żywności;
 - liczby wniesionych i przyjętych skarg w podziale na sektory;
 - zasad, które miały zostać naruszone;
 - liczby sporów rozstrzygniętych za pomocą każdego wariantu rozstrzygnięcia sporów;

⁵ Zob. sekcja 4.6 poświęcona uproszczonym procedurom dla MŚP.

- zadowolenia z ram, w tym zapewnienia zabezpieczenia przed odwetem handlowym, oraz sugestii w zakresie ulepszeń.

78. Aby zagwarantować anonimowość przedsiębiorstw i poufność informacji, ankieta nie będzie obejmować istoty sporów rozpatrywanych na podstawie niniejszych ram.

79. Grupa zarządzająca zleca przeprowadzenie niezależnej ankiety osobie trzeciej, która jest zobowiązana do przestrzegania rygorystycznych zasad zachowania poufności. Wyniki zestawia się i publikuje w taki sposób, aby zagwarantować anonimowość przedsiębiorstw i poufność informacji.

4.5.2 Sprawozdanie roczne

80. Grupa zarządzająca sporządza sprawozdanie roczne, które obejmuje:

- wyniki ankiety;
- sprawozdanie z działalności przewodniczącego i grupy zarządzającej.

81. Organizacje będące sygnatariuszami zobowiązują się do aktywnego rozpowszechniania sprawozdania rocznego.

4.6 Uprozczone procedury dla MŚP

82. Aby ułatwić MŚP rejestrowanie się i czerpanie korzyści z inicjatywy dotyczącej łańcucha dostaw, opracowano dla nich uproszczone procedury:

- **mikroprzedsiębiorstwa i małe przedsiębiorstwa** muszą zarejestrować się wyłącznie w celu potwierdzenia swojego zobowiązania do uczestnictwa w inicjatywie dotyczącej łańcucha dostaw i przestrzegania zasad. Chociaż takie przedsiębiorstwa zachęca się do wypełnienia ankiety rocznej, nie są one do tego zobowiązane;
- **średnie przedsiębiorstwa** muszą zarejestrować się, aby potwierdzić swoje zobowiązanie do uczestnictwa w inicjatywie dotyczącej łańcucha dostaw oraz aby móc korzystać z podstawowego narzędzia samooceny, podstawowych zobowiązań w zakresie szkolenia oraz obniżonej opłaty za korzystanie z internetowego narzędzia szkoleniowego. Przedsiębiorstwa takie nie muszą wyznaczać żadnej niezależnej osoby odpowiedzialnej za kontakty, jeżeli uzasadnia to brak środków, są natomiast zobowiązane do udziału w ankiecie rocznej.

4.7 Komunikacja i podnoszenie świadomości

83. Organizacje będące sygnatariuszami zobowiązują się do promowania powszechnego udziału ich

członków. W szczególności:

- zachęcają przedsiębiorstwa do rejestrowania się, aby móc czerpać pełne korzyści wynikające z zasad przewidzianych w niniejszych ramach;
- zachęcają federacje krajowe, platformy krajowe i organy publiczne do opracowywania, wspierania i wdrażania narzędzi podnoszenia świadomości, uwzględniając narzędzia szkoleniowe, opartych na wspólnych narzędziach opracowanych na szczeblu UE.

Rozdział 5 – Powiązania z istniejącymi zasadami i przepisami krajowymi, innymi dobrowolnymi programami oraz skutki transgraniczne

5.1 Powiązania z zasadami i przepisami krajowymi

84. Przepisy i zasady krajowe mają pierwszeństwo nad regułami zarządzania i działania w ramach inicjatywy dotyczącej łańcucha dostaw oraz zasadami dobrej praktyki i przykładami dobrych praktyk. Inicjatywa dotycząca łańcucha dostaw ma w zamierzeniu stanowić uzupełnienie istniejących przepisów i rozwiązań w przypadkach, w których nie istnieją inne mechanizmy.

5.2 Powiązania z innymi dobrowolnymi programami i wzajemne uznawanie

85. Zgodnie z zasadami pomocniczości i wzajemnego uznania w przypadku programów dobrowolnych można zwrócić się do grupy zarządzającej o uznanie danego programu za zgodny z niniejszymi ramami. Przedsiębiorstwa przestrzegające takiego programu – czy to krajowego, czy międzynarodowego – będą w związku z tym również uznawane za przestrzegające reguły zarządzania i działania w ramach inicjatywy dotyczącej łańcucha dostaw. Przedsiębiorstwa takie są nadal zobowiązane do formalnego zarejestrowania się w ramach inicjatywy dotyczącej łańcucha dostaw oraz do przestrzegania reguł mających zastosowanie do zarejestrowanych przedsiębiorstw w ramach tej inicjatywy.

86. W przypadkach, w których rozpatrywanie skargi zbiorczej na szczeblu krajowym wymaga, aby platforma krajowa, o której mowa w sekcji 3.4, dokonała interpretacji jednej zasady lub większej ich liczby oraz przyjęcia stosownych wytycznych, opinia platformy z wytycznymi powinna zostać przekazana w języku angielskim w terminie dziesięciu dni roboczych przewodniczącemu, który

następnie ją rozpowszechni oraz omówi jej treść z grupą zarządzającą. Przewodniczący i grupa zarządzająca zweryfikują, czy treść opinii nie stoi w sprzeczności z zasadami i wytycznymi inicjatywy dotyczącej łańcucha dostaw, a także (w stosownych przypadkach) wezmą pod uwagę odpowiednie wytyczne krajowe, na które zwrócono ich uwagę, aby zapewnić spójność. Proces ten powinien się w miarę możliwości zakończyć w terminie czterech tygodni. W przypadku wystąpienia sprzeczności przewodniczący dokłada wszelkich starań, aby zapewnić spójną interpretację treści zasad, działając w porozumieniu z daną platformą krajową, oraz – w stosownych przypadkach – wydając własne wytyczne w tym zakresie.

87. Przepisy regulaminu regulującego kwestie związane z zarządzaniem platformami krajowymi powinny w stosownych przypadkach być zgodne z niniejszymi regułami zarządzania i działania. Rozbieżności są możliwe, jeśli służą zapewnieniu zgodności z przepisami prawa krajowego i krajowymi zwyczajami w zakresie samoregulacji.

5.3 Aspekty transgraniczne

88. W przypadku sporu transgranicznego aspekty sądowe (np. miejsce obrad, zasady postępowania itd.) niezbędne do rozstrzygnięcia sporu zostaną określone przez przepisy prawa mające zastosowanie do stosunku handlowego leżącego u podstaw sporu.

Rozdział 6 – Powiązania z instytucjami Unii Europejskiej

89. Inicjatywa dotycząca łańcucha dostaw i zasady dobrej praktyki zostały opracowane w kontekście Forum Wysokiego Szczebla do spraw Poprawy Funkcjonowania Łańcucha Dostaw Żywności, któremu przewodniczy Komisja Europejska. Przewodniczący będzie przedstawiać Komisji Europejskiej sprawozdania z wyników inicjatywy i wniosków z prac podejmowanych w jej ramach w celu zapewnienia rozliczalności i przejrzystości.
90. Komisja ma możliwość skierowania do grupy zarządzającej zaleceń dotyczących funkcjonowania systemu. Komisja nie będzie pełnić żadnej roli w arbitrażu sporów indywidualnych lub zbiorczych.

Rozdział 7 – Finansowanie i budżet

91. Inicjatywa dotycząca łańcucha dostaw jest finansowana przez organizacje będące sygnatariuszami, które wnoszą wkład finansowy w postaci wspólnie uzgodnionej składki oraz za pomocą innych możliwych źródeł dochodu. Grupa zarządzająca co roku zatwierdza budżet, przy czym rok budżetowy rozpoczyna się w dniu 1 stycznia i kończy się w dniu 31 grudnia.
92. Projekt budżetu na kolejny rok budżetowy przekazuje się członkom grupy zarządzającej w celu dokonania jego przeglądu na co najmniej dwa miesiące (np. w dniu 1 listopada) przed rozpoczęciem roku budżetowego, którego dotyczy ten projekt.

Rozdział 8 – Zmiany zasad dobrej praktyki oraz reguł zarządzania i działania w ramach inicjatywy dotyczącej łańcucha dostaw; likwidacja inicjatywy dotyczącej łańcucha dostaw

93. W stosownych przypadkach grupa zarządzająca musi przeprowadzić ocenę reguł zarządzania i działania w ramach inicjatywy dotyczącej łańcucha dostaw, w tym również pod kątem ich zgodności z zasadami i przepisami krajowymi. Grupa ocenia funkcjonowanie pod względem kryteriów ustanowionych w momencie opracowania reguł, mianowicie kryterium skuteczności, opłacalności, skutecznej kontroli i przejrzystości.
94. W stosownych przypadkach, w oparciu o wyniki należytej przeprowadzonej oceny funkcjonowania i po zasięgnięciu opinii platform krajowych, organizacje będące sygnatariuszami mogą postanowić o dostosowaniu reguł zarządzania i działania lub zasad dobrej praktyki lub o likwidacji inicjatywy dotyczącej łańcucha dostaw. Organizacje będące sygnatariuszami muszą poinformować zarejestrowane przedsiębiorstwa o istotnych zmianach oraz zapewnić im możliwość zmiany decyzji o rejestracji.

Rozdział 9 – Wytyczne w zakresie ochrony konkurencji

95. Członkowie grupy zarządzającej, obserwatorzy i uczestnicy wszelkich posiedzeń w ramach inicjatywy dotyczącej łańcucha dostaw nie mogą brać udziału w jakichkolwiek dyskusjach, podejmować jakichkolwiek działań ani dopuszczać się jakichkolwiek zachowań, które mogłyby prowadzić do naruszenia przez nich samych lub przez ich członków lub stowarzyszone z nimi osoby jakichkolwiek mających zastosowanie przepisów prawa konkurencji. Dotyczy to nie tylko dyskusji prowadzonych w trakcie formalnych posiedzeń, ale również nieformalnych dyskusji prowadzonych przed posiedzeniami, w ich trakcie lub po ich zakończeniu. Na początku każdego posiedzenia wszyscy jego uczestnicy zostaną poinformowani o tym obowiązku.
96. Wszystkie posiedzenia są protokołowane (przez Sekretariat), tak aby istniał dowód potwierdzający należyte przestrzeganie wszystkich ograniczeń przewidzianych w prawie konkurencji.